

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

תוכן

- א. ואין חותכין אותו בין בדבר שהוא משום שבות ובין בדבר שהוא משום לא תעשה ... מגלא ... סכינא 1
- ב. מים או יין מותר ... מי רגלים אסור מפני הכבוד 2
- ג. אין מעכבין ... את הנשים ... מלתקוע ביום טוב 3
- ד. מתעסקין בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין התינוקות מלתקוע בשבת... כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך 3
- ה. והמתעסק לא יצא ... תוקע לשיר נמי מתעסק קרי ליה והשומע מן המתעסק לא יצא
5
- ו. סדר תקיעות שלש של שלש 5
- ז. שיעור תקיעה כשלש תרועות שיעור תרועה כשלש יבבות 6
- ח. תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים אין בידו אלא אחת 7
- ט. מי שבירך ... שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתן 8
- י. יום תרועה יהיה לכם ... יום יבבא ... בעד החלון נשקפה ותיבב ... מר סבר גנוחי גנח ומר סבר ילולי יליל 8

דף לג.

א. ואין חותכין אותו בין בדבר שהוא משום שבות ובין בדבר שהוא משום לא תעשה ... מגלא ... סכינא

כבר התבאר לעיל דף לב: ששופר של ראש השנה¹ אין מחללין עליו יום טוב, מפני ששמירת יו"ט יש בה עשה ולא תעשה², ואין עשה של קיום מצות שופר דוחה את לא תעשה ועשה³, ולכן אין חותכים את השופר בכלי

¹ שו"ע ונו"כ תקפו כא

² ועיין בר"ן דגמרא קושטא דמלתא נקט, ובלאו הכי הלא אין עשה דוחה לא תעשה רק היכא דבעידנא דמיעקר לאו מקיים עשה. מ"ב שם פב, פג, שער הציון סימן תקפו ס"ק קמז.

³ עיין אור שמח שופר פרק א הלכה ד דאתי לאפוקי מר' אליעזר למעמיה דאית ליה בפרק ר"א דמילה (שבת קלא). דשופר ומכשיריו דוחין את השבת, כ"ש דדוחין יום טוב, לכן כל זמן דליכא שופר מותר לתולשו מן האיל ולתקנו לשופר, וא"כ לא אסור בעשיית מלאכה שלצורך שופר, ורק אם יש לך שופר אז קדשיהו בעשיית מלאכה, לא כן רע"ק למעמיה דמכשירין שאפשר לעשותן מערב שבת אין דוחין שבת, ולדידיה אמר בגמרא

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת ראש השנה

המיועד לכך. ואפילו בדבר שאיסורו אינו אלא מדרבנן, אין מחללין עליו. לפי שחכמים השוו את דבריהם לשל תורה והעמידו דבריהם לבטל דברי תורה בשב ואל תעשה. ולפיכך אין חותכים את השופר אפילו בכלי שאינו מיועד לכך.⁴

וגם לומר לנכרי לעשות מלאכה גמורה בשבילו אסור. לפיכך אסור לומר לו לחתוך השופר בסכין המיועדת לכך, אך מלאכה דרבנן מותר לומר לו לעשות, שהתירו שבות דשבות במקום מצוה⁵, ולפיכך באין שופר אחר, מותר לומר לו לחתוך בסכין סתם, שאינה מיועדת לכך. בקרן או בהמה השייכים לנכרי, שאז אינו מוקצה כמו שנתבאר לעיל דף לב: אך בקרן או בהמה של ישראל אסור, משום מוקצה⁶.

ב. מים או יין מותר ... מי רגלים אסור מפני הכבוד

כבר התבאר לעיל דף לב: שיכול ליתן בתוך השופר מים⁷ או יין ביום טוב של ראש השנה כדי לצחצחו, ואין זה כמתקן כלי ביום טוב⁸, אבל מי רגלים

(ר"ה לב): דאין דוחין יום טוב, משום דיו"ט הוי עשה ול"ת, ולכן קדוש בעשיית מלאכה אף למלאכת שופר, ולהכי דריש שבתון שבות ממלאכה ברישא, ופשוט.

⁴ ועיין פרי חדש שם שהביא הגמרא "משום שבות מגלא, לא תעשה סכינא", וכתב "זו היא גירסת רש"י, והטור נמשך אחריו. אבל הר"ף [שם ט, ב] והרא"ש [פרק ד סימן ו] והרמב"ם בפירוש המשניות [שם פרק ד משנה ח] והר"ן [שם ט, ב ד"ה מתניין] מתנו איפכא, לפי שבסכין אין דרך לחתוך בו שופרות, וכל מלאכה שנעשה בכלי שאין דרכו לעשות בו אותה מלאכה לא הויא מלאכה מדאורייתא, אבל במגל דרכן לחתוך בו בחול והויא מלאכה מדאורייתא, והכי נקטינן. ונפקא מינה מזה לדעת מרן המחבר [סעיף כא] שמתיר שבות דשבות במקום מצוה, מותר לומר לגוי לחתוך שופר בסכין, אבל לא במגל. אמנם כפי מה שכתבתי בסמוך [סוף אות כב] בסייעתא דשמיא, אסור אפילו בסכין משום מוקצה."

⁵ ועיין בסימן רע"ו [סעיף ב] ובסימן ש"ז [סעיף ה] ובסימן של"ח סעיף ב' וביו"ד סימן רס"ו [סעיף ה] ששם התבאר דעת המחבר בזה ושיש חולקים ושאין לדמות השבותים זה לזה.

⁶ ובזה יתורץ מש"כ הפר"ח הנזכר, עיי"ש מ"ב פה, ואם אין שם שופר אחר יש לסמוך להתיר אף בשל ישראל ועיי"ש שער הציון ס"ק קכ, ועיין שו"ע וכו"מ ב כג, שהעיקר להתיר גבי שופר שבות דשבות במקום מצוה

⁷ שו"ע ונו"כ שם כג

⁸ אף על גב דמתקנו בכך כיון דלא מינכרא מילתא דהוי עובדא דחול שהרי מדיחין כלים ביום טוב שרי. מ"ב שם פט

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

אף לאחר ראש השנה⁹ בסתם יום של חול, אסור מפני הכבוד, שלא יהיו מצוות בזויות עליו. ואפילו אם התוקע מוחל ע"ז ג"כ אסור¹⁰.

ג. אין מעכבין ... את הנשים ... מלתקוע ביום טוב

אף על פי¹¹ שהנשים פטורות מתקיעת שופר שהרי היא מצות עשה שהזמן גרמא, מכל מקום אם רצו לתקוע בעצמן הרשות בידן, ואף על פי שהתקיעה ביום טוב בהנם אסורה מדברי סופרים, מכל מקום כדי לעשות נחת רוח לנשים התירו להן איסור קל כזה, שאין בו אפילו משום שבות גמור אלא משום עובדין דחול שהרי נאמר בגמ' (ב"ק לח.) "גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה" אלמא שמי שאינו מצווה ועושה נמי שכר יש לו¹².

וכן אדם אחר שיצא כבר ידי חובתו מותר לתקוע להן, ומותר להוציא השופר לרשות הרבים כדי לתקוע להן כיון שיש להן קצת מצוה¹³.

וכבר נתבאר שלמנהג האשכנזים נהגו הנשים לברך על כל מצות עשה שהזמן גרמא על כן גם כאן יברכו הנשים לעצמן, ולמנהג הספרדים אל להם לברך, אבל לכו"ע אנשים לא יברכו להן אם כבר יצאו ידי חובתם, ואינן תוקעים רק בשביל הנשים לפי שהיא ברכה לבטלה. שהרי הנשים בעצמן אינן חייבות בברכה זו שיברך זה להוציאן ידי חובתן בברכה זו, אלא שלהן בעצמן הרשות בידן לברך, אבל אחר למה יברך בהנם.

ד. מתעסקין בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין

התינוקות מלתקוע בשבת... כאן בקטן שהגיע לחינוך

כאן בקטן שלא הגיע לחינוך

⁹ ובלשון הרמב"ם שופר פרק א הלכה ד ולא יתן לתוכו מי רגלים לעולם מפני הכבוד שלא יהיו מצוות בזויות עליו ומזה כתבו הטור וש"ע או"ח סי' תקפ"ו דאף בחול אסור, ומבואר דשיטת רבינו בדעת הסוברין דאפי' לאחר זמן מצוותן אסור לבנותן ע"י בטור או"ח סי' כ"א דנסתפקו בשיטת רבינו ועיי"ש בב"ה שכתב גבי שופר כן ופלא שלא העיר מזה. ישועות מלכו שם.

¹⁰ הרפוקי יש מפרשים שמי רגלים אסור מפני כבודו של תוקע, וכפי זה יכול למהול על כבודו. ואין זה מהוור כלל, אלא היינו כבודו של מקום כדי שלא יהיו המצוות בזויות עליו, וכההיא דאמרינן בכריתות [ו]. אין מכניסין מי רגלים במקדש מפני הכבוד, ואמרינן נמי בפרק במה מדליקין [שבת כב.]. אבוהון דכולהו דם, דתניא ושפך וכסה במה ששפך יכסה, שלא יכסנו ברגל כדי שלא יהיו מצוות בזויות עליו, וזה פשוט. פרי"ח שם

¹¹ שו"ע ונו"כ תקפ"ו

¹² מ"ב שם ה

¹³ מ"ב שם ט

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

על אף¹⁴ שלאחר שכבר גמרו כל מנין תקיעות אין לתקוע עוד בחנם, שהרי התקיעה היא אסורה ביום טוב מדברי סופרים¹⁵, ולא התירוהו אלא לצורך וכשיש מצוה קצת, כגון כדי לעשות נחת רוח לנשים לתקוע להן, וכן הנוהגין לתקוע אחר התפלה כיון שהן צריכין לתקיעה זו מטעם הידוע להם¹⁶, התירו להם חכמים לפי שאין בתקיעת שופר שבות גמור אלא עובדין דחול, אבל לתקוע בחנם הוא זלזול יום טוב.

אבל מותר לומר לקטן שיתקע כדי שיתלמד, בין שהגיע לחינוך בין שלא הגיע לחינוך, ומותר לקטן לתקוע כל היום אפילו לאחר שישמע התקיעות בבית הכנסת, ואף להשתדל ללמדו אופן התקיעות, ואפילו אחר שאינו אביו מותר בזה שמחנך לקטן, לפי שמצוה על הגדולים ללמד את הקטנים ולהנכם במצות.

במה דברים אמורים שחל ראש השנה בחול, אך אם חל בשבת י"א¹⁷ אף על פי ששבת לאו זמן תקיעה היא, מותר לומר לקטן שלא הגיע לחינוך שיתקע בשבת כדי להתלמד לתקוע, אבל אם הגיע לחינוך אסור לומר לו לתקוע, בין בשבת ראש השנה בין בשבת סתם, אולם אם תקע מעצמו אין מוחין בידו¹⁸. וי"א¹⁹ שבהגיע לחינוך אם תקע בשבת אפילו שבת סתם מוחין בידו²⁰, והתינוקות שלא הגיעו לחינוך בשבת שהוא ר"ה מעכבין אותו, שלא יאמרו השומעין שצריכין לתקוע בר"ה שחל בשבת, ובשבת סתם שאינה יום טוב של ר"ה אין מעכבין אותן מלתקוע בשבת, כדי שילמדו.

דף לג:

¹⁴ רמ"א ונו"כ תקצו

¹⁵ ועיין בט"ז שדעתו דיו"ט של ר"ה אינו דומה לשאר יום טוב בזה, אבל רוב האחרונים (מגן אברהם וחכם צבי וקרוב נתנאל וישועות יעקב וחמד משה ונחר שלום ומאמר מרדכי ובגדדי ישע) הסכימו לאסור בדברי הרמ"א. ולענין מלמול לכו"ע שרי כל היום דהא ראוי לתקוע בו להוציא אחרים שלא יצאו עדיין. מ"ב שם ג שער הציון שם ס"ק ד.

¹⁶ כגון אלו שרוצים לצאת כל הדיעות בצורת התקיעות. עיין שו"ע הרב שם

¹⁷ טור תקפה

¹⁸ אף על גב דבשאר איסורין אי עביד מצוה להפרישו שאני הכא דלאו איסור הוא שהרי מצות היום בשופר אי לאו שבת הוא. דרישה על הטור שם

¹⁹ דעת הרמב"ם שופר פרק ב הלכה ז

²⁰ ואף על גב דקיי"ל קטן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו כמ"ש בסו"י שמ"ג שאני תקיעות דנשמע לרבים ויש זלזול שבת כשהגיע לחינוך. ערוך השולחן אורח חיים סימן תקפ"ט סעיף יא

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

ה. והמתעסק לא יצא ... תוקע לשיר נמי מתעסק קרי ליה

והשומע מן המתעסק לא יצא

כמו שנתבאר לעיל דף כה. כל המצות אין אדם יוצא בהם ידי חובתו אלא אם כן נתכוין בעשייתן שהוא עושה דבר זה לשם מצוה, לפיכך המתעסק²¹ בתקיעת שופר כדי להתלמד, לא יצא ידי חובתו. וכן השומע מן המתעסק לא יצא, אף על פי שנתכוין השומע לשם מצוה, כיון שהתוקע לא נתכוין א"כ תקיעה פסולה שמע.

וכן התוקע לשורר ולא נתכוין לתקיעת מצוה, לא יצא. וכן השומע ממנו לא יצא. אך אם מתכוין בזה גם לצאת ידי מצוה, יצא²².

אולם מי שבא לבית הכנסת כדי לשמוע התקיעות מש"ץ ולצאת ידי חובתו עם העיבור, אף על פי שבשעה ששמע לא היה לו שום כוונה, אלא שמע סתם, יצא. לפי שהוא נגרר אחר מחשבתו הראשונה שבא לבית הכנסת כדי לצאת ידי חובתו, אבל מי שבא לבית הכנסת בסתם שלא נתכוין בביאתו כדי לצאת ידי חובתו בשמיעת התקיעות מהש"ץ, ואח"כ שמע בסתם בלא שום כוונה לא יצא, דמצות צריכות כוונה כדי לצאת בהן ידי חובתן²³.

מי ששמע תקיעת מצוה²⁴ ואח"כ נסתפק לו אם נתכוין לצאת בשמיעתו, צריך לתקוע לו שנית מספק. אבל מי שהיה מהלך ועמד כדי לשמוע התקיעות מש"ץ ואח"כ נסתפק לו אם נתכוין לצאת בשמיעתו, אין צריך לתקוע לו שנית דכיון שעמד מהליכתו, חזקה שנתכוין לצאת ידי חובתו²⁵.

אם הוא מתעסק בעלמא, וממילא עלה המצוה בידו, כגון שנופח בשופר ועלה תקיעה בידו, וכדומה לזה בשאר המצות, לכו"ע לא יצא.

וכן דוקא אם הוא יודע שהוא חייב עדיין במצוה זו שהוא עושה, אבל אם הוא סבור שהוא פטור ממנה, כגון שתקע וסבר שהוא שבת ופטור מתקיעה או שהוא ערב ראש השנה או ששופר זה פסול הוא לכו"ע לא יצא²⁶. כיון שלא ידע כלל שהוא עושה מעשה המצוה²⁷.

ו. סדר תקיעות של של של של של של

²¹ שו"ע ונו"ע תקפ"ה

²² מ"ב שם טו

²³ שו"ע הרב שם ט ומ"ב שם טז

²⁴ שו"ע הרב שם ה

²⁵ מ"ב שם יח

²⁶ בה"ל ס"ד ד"ה י"א

²⁷ מ"ב תעה לו

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת ראש השנה

חייב²⁸ אדם לשמוע בראש השנה תשע תקיעות, המורכבות מתקיעה – קול פשוט, תרועה – קול שבור, תקיעה – קול פשוט ראשי תיבות תר"ת שלוש פעמים – תר"ת תר"ת תר"ת. ולהלן יבואר שבימינו חייב לשמוע שלושים קולות תקיעה שברים תרועה תקיעה – תשר"ת. תקיעה שברים תקיעה – תש"ת. תקיעה תקועה תקיעה – תר"ת.

ומקור הדין ששלש פעמים תרועה נאמר בתורה, שנים בראש השנה ואחד ביום הכיפורים של יובל, ומפי השמועה למדו שהן למידין זה מזה, ולכך הרי הוא כאלו כל השלש פעמים תרועה נאמרים בכל אחת מהן, וכל תרועה צריכה להיות פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה והן הנקראים תקיעות סתם, שנאמר והעברת שופר תרועה משמע שצריך להעביר קול פשוט ואח"כ תהיה התרועה, דלשון והעברת משמע העברת קול פשוט ואחר התרועה נאמר תעבירו שופר וגו', משמע שאחר התרועה צריך ג"כ להעביר קול פשוט, וכן בכל תרועה ותרועה בין של יובל בין של ראש השנה שהן למדין זה מזה.

ז. שיעור תקיעה כשלש תרועות שיעור תרועה כשלש יבנות

שיעור²⁹ תקיעה שהוא הקול הפשוט התוקעים בראשונה ובאחרונה, האמורה בתורה, כשיעור תרועה הקול השבור האמורה בתורה, ושיעור תרועה האמורה בתורה כג' יבנות. וכמה שיטות נאמרו בשיעור זה³⁰.

הראשונים מדרו את שיעור התקיעה בכוחות וקראום טרומיטין, כלומר כוחות בעלמא כל שהוא, כלומר כעין הברה שאדם מוציא מפיו³¹.

²⁸ שו"ע ונו"כ תקצ א

²⁹ שו"ע ונו"כ שם ג וי"א הראשון שם הוא שימת רש"י והשני שימת הר"י הנזכרים כאן

³⁰ ושימת הרמב"ם הלכות שופר פרק ג הלכה ד "שיעור תרועה כשתי תקיעות, שיעור שלשה שברים כתרועה". וביאור הגר"א אורח היים סימן תקצ סעיף ג כתב "והרמב"ם כת' תקיעה כחצי תרועה ושיטתו נכונה". נמצא שלשימת הרמב"ם שיעור תקיעה ארבע וחצי קולות שהרי תרועה שהיא תשע קולות ארבע כשיעור שתי תקיעות, וא"כ לשימת הרמב"ם יש להזהר לא להאריך בשברים ולעשות כל אחד באורך ארבע וחצי כדי שלא יהפוך לתקיעה, וכן לשימת רש"י יש גם להזהר לא להאריך בשברים יותר משלושה קולות כדי שלא ייהפך לתקיעה כמש"כ ברא"ש ובמור. אולם בשו"ע לא נזכר דעת הרמב"ם כלל.

³¹ והנה קשה מאוד לדייק בדיוק מ' טרומיטין, אך כפי ששיערנו הרי מ' טרומיטין הוא בשיעור שמוציא בפיו תשע הברות, ולדוגמא שאומר ברצף אבג אבג אבג, (בקמץ תחת כל אות), והוא אינו יותר משניה אחת. ולכל היותר אינו יותר משניה ורבע. שו"ת אור לציון חלק ד – הערות פרק ה – דיני תקיעת שופר הערה ב

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

שיטת רש"י – ששיעור התרועה שהנו ג' יבבות, היינו ג' כחות בעלמא שהוא סבור שכל יבבא בודדת הינה כח אחד, וזהו שיעור התקיעה ושיעור התרועה. ואם רוצה להאריך הרבה בכל תקיעה הרשות בידו להאריך כמה שירצה, ולא אמרו שיעור לתקיעות אלא שלא יפחות מהשיעור, וכן בתרועה יכול להאריך בטרומיטין כמה שירצה.

ושיטת ריב"א וריב"ם – ששיעור כל יבבא בודדת היא ג' טרומיטין ומכיון ששיעור תרועה כג' יבבות הם יחד ט' טרומיטין. וא"כ שיעור תקיעה כשיעור תרועה, ג"כ ט' טרומיטין.

ולענין הלכה יש להחמיר בשל תורה כסברא האחרונה, להאריך כשיעור ט' טרומיטין לכל הפחות ויבואר להלן דף לד. אבל בדיעבד שכבר תקע, אינו צריך לחזור ולתקוע מפני שיש לסמוך על סברא הראשונה.

הרי למדנו שיעור התקיעה והתרועה, כל אחד לשיטתו אבל עדיין לא למדנו שיעור השברים ו"א³² שהשבר קטן באורכו מתקיעה שאם לא כן במה שונה הוא מתקיעה, אך גם גדול הוא מן תרועה, וכיון שכן נמצא שהשבר לדעת רש"י הנזכר אינו אלא כדי ב' יבבות ויותר מעט, אבל לא ג' יבבות שלימות שהרי זהו שיעור התקיעה לשעת רש"י. ולדעת ריב"א הנזכר יכול כל שבר להיות עד כדי שיעור שמונה טרומיטין ומשהו. אולם חייב הוא להיות לפחות שלוש טרומיטין כך ששלושת השברים הינם תשע טרומיטין³³.

נמצא להלכה שאין יכול לצאת ידי כל הדיעות, מכיון שאם מאריך בשברים כשיעור 9 כוחות, א"כ כל שבר הנו כאורך 3 כוחות והרי הוא כתקיעה לדעת רש"י, ואינו שבר, ואם יקצר את השברים מ 9 כוחות לא ייצא לדעת ריב"א וריב"ם.

ולכן יעשה או כרש"י ויקצר בשברים. או כר"י וריב"ם ויכול להאריך בשברים ואז חייב להאריך בתקיעה. אך אינו יכול להאריך בשברים ולקצר בתקיעה.

אולם י"א שאף לשיטת רש"י אין חשש אם מאריך קצת בשברים, ויבואר להלן דף לד. בעזרי"ת

ה. תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים אין בידו אלא אחת

אם³⁴ משך והאריך בתקיעה האחרונה של בבא אחת, כלומר לדוגמא תקע תקיעה, ותרועה, ואז תקע תקיעה ארוכה באורך שתי תקיעות כדי שתעלה לו תקיעה זו לשתי תקיעות דהיינו לשם תקיעה אחרונה של בבא זו, ולשם תקיעה ראשונה של בבא שלאחריה, כלומר לתר"ת הבא, וכוונתו לתקיעה

³² דעת המחבר שם נ

³³ שהרי שיעור תרועה הנו תשע טרומיטין ואם נאמר שתרועה הנה שברים כדלהלן א"כ צריך שכלל השברים יהיו תשע.

³⁴ שו"ע ונו"כ שם ו

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

תרועה מיד אחר כך, לא עלתה לו אלא בשביל תקיעה אחת, דהיינו תקיעה אחרונה של בבא זו, לפי שכל תקיעה צריך להיות בו ראש וסוף, ואם נחלק תקיעה זו לשתי תקיעות כמו שחשב התוקע, אין כאן ראש לתקיעה האחרונה ולא סוף לתקיעה ראשונה, ולפיכך אין אנו הולכין אחר מחשבתו בזה, אלא אנו חושבין תקיעה זו לתקיעה אחת ארוכה, ועולה לו בשביל תקיעה אחרונה של בבא זו. וצריך לתקוע שוב, ולאחריה לתקוע תרועה.

ויש חולקין ואומרים שהכל הולך אחר מחשבתו, וכיון שהוא חשב שתעלה לו לשתי תקיעות אנו חושבין אותה כשתי תקיעות, ושתיהן פסולות מכיון שלראשונה אין סוף, ולשניה אין התחלה כמבואר, ולכך אינה עולה לו אפילו בשביל תקיעה אחת, וצריך לחזור ולתקוע תקיעה ראשונה של בבא זו ויגמור משם ואילך על הסדר, כדין מי שטעה באמצע בבא שחוזר לראש. והלכה כסברא הראשונה³⁵, ומכל מקום טוב לחוש לסברא האחרונה³⁶.

אם תקע תקיעה אחת בין ב' סדרים³⁷, כגון שתקע תשר"ת ש"ת, והתנה בתקיעה אחרונה של תשר"ת שאם זה הסדר הוא הנכון, תעלה לו התקיעה בשבילו, ואם הסדר של תשר"ת הוא הנכון יעלה לו תקיעה בשבילו, כי הלא מדין התורה סגי בסדר אחד רק מפני שאין אנו יודעין איזה סדר הוא הנכון אנו תוקעין כולם כמו שיבואר להלן דף לד. לכן יצא בדיעבד ע"י תנאו, ומ"מ לכתחלה לא רצו חז"ל לתקן כך, שיתקע רק תשר"ת ש"ת כדי שלא יטעו לומר שאין צריך אלא ש"ת או תרועה תקיעה.

ט. מי שבירך ... שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתו

יבואר להלן דף לד: בעזחי"ת

י. יום תרועה יהיה לכם ... יום יבבא ... בעד החלון נשקפה ותיבב ... מר סבר גנוחי גנח ומר סבר ילולי יליל

תרועה³⁸ זו האמורה בתורה, מתרגמינן – יבבא – וכתיב (שופטים ה פסוק כח) **בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וְתִיבַב אִם סִסְרָא בְּעַד הָאֲשָׁנָב מִשְׁמַע שֶׁהִיבבא הִיא בְּקוֹל שְׂאֵרִים מִשְׁמִיעַ כִּשְׂהוּא בּוֹכָה וּמִיִּלְל, וַיֵּשׁ לְהַסְתַּפֵּק אִם יבבא זו הִיא כְּמוֹ שֶׁדָּרַךְ הַחֲלוֹלִים שְׂמֵאֲרִיכִים בְּגַנְיָחוֹתָם וּמִשְׁמִיעִים קוֹל אַחֵר קוֹל,**

³⁵ מ"ב שם כה

³⁶ שו"ע הרב שם יא

³⁷ רמ"א שם ומ"ב כו

³⁸ שו"ע ונ"כ שם ב

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

ומאריכים בהם קצת וזה נקרא גנח, והוא מה שאנו קוראים שברים, וא"כ צריך לשמוע בראש השנה שלוש פעמים תש"ת.

או אולי התרועה היא כמו אדם המיילל ומקונן שמשמיע קולות קצרים מאד תכופים זה לזה וזה נקרא יליל, והוא מה שאנו קוראים תרועה וא"כ צריך לתקוע תר"ת שלוש פעמים.

או שהיא כמו שניהם ביחד זה אחר זה היללה אחר הגניחה שבן דרך הבוכה מגנח ואח"כ מיילל, וא"כ צריך לתקוע תשר"ת ג' פעמים, ולהלן דף לד. בעזה"ת עתבאר שאנו מחמירים לצאת ידי תורה לתקוע את כולם תש"ת, תר"ת, תשר"ת, ג' פעמים כל אחד לצאת ידי חובה.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>